

Tham vấn về Dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về Biểu giá Điện Mặt trời (Dự thảo lưu hành ngày 21/02/2019)

Các ý kiến và câu hỏi sau đây do Ban Thư ký VEPG thu thập từ các bên liên quan trong ngành năng lượng trong cuộc họp thứ 2 của Nhóm công tác kỹ thuật (TWG) 1 vào ngày 15 tháng 3 năm 2019. Các thành viên của TWG và các bên liên quan đã gửi ý kiến đóng góp và câu hỏi tới Ban Thư ký VEPG trước và sau cuộc họp. Tài liệu này đã được gửi tới Cục Điện lực và Năng lượng Tái tạo (EREA) như một phần trong quá trình tham vấn công chúng về Dự thảo Quyết định về biểu giá điện mặt trời.

Chủ đề	Các ý kiến và câu hỏi từ các bên liên quan trong ngành năng lượng
Các ý kiến chung về dự thảo	
	- Nhiều bên liên quan trong ngành nhìn nhận dự thảo Quyết định có tiềm năng cung cấp một khung pháp lý hỗ trợ tốt hơn cho đầu tư vào các dự án điện mặt trời trên mái nhà tại Việt Nam, cụ thể là việc mở mô hình cho nhà đầu tư bên thứ 3 mới (ví dụ: hợp đồng mua bán điện trực tiếp tại chỗ, mô hình Công ty dịch vụ Năng lượng ESCO) và tăng giá mua điện cho một số vùng (dựa trên cách tiếp cận biểu giá điện (FIT) theo vùng) - Các bên liên quan trong ngành điện cũng nhận thấy tiềm năng của cách tiếp cận biểu giá điện theo vùng sẽ thu hút đầu tư cho các dự án điện mặt trời mặt đất tại các tỉnh Trung và Bắc Bộ, nơi mà công suất lưới cho phép. - Nhìn chung, vẫn còn một số ý kiến bày tỏ lo ngại về các quy định cụ thể cho các dự án điện mặt trời mặt đất sẽ được ban hành trong các Thông tư của Bộ Công Thương (thay thế Thông tư 16/2017). Cụ thể là các mối lo ngại về các quy định về Hợp đồng mua bán điện và các vấn đề liên quan đã được thảo luận trước đây như rủi ro hạn chế và v.v. - Hơn nữa, vẫn cần làm rõ các định nghĩa pháp lý và một số quy định trong dự thảo Quyết định. Cụ thể là các định nghĩa pháp lý, và định nghĩa mô hình điện mặt trời, vai trò của các nhà đầu tư và nhà phát triển dự án và đặc biệt là vai trò của EVN. - Nhằm đảm bảo cho các khoản đầu tư sau tháng 06 năm 2019 (khi Quyết định về giá mua điện hiện hành hết hạn) sớm nhất có thể, các Thông tư bổ sung Bộ Công Thương (thay thế Thông tư 16/2017) nên được ban hành sớm nhất có thể. - Về vấn đề này, Thông tư 05/2019 do Bộ Công Thương ban hành ngày 11 tháng 03 năm 2019 được hiểu là đã đưa ra các quy định cụ thể cho các hệ thống điện mặt trời trên mái nhà. Tuy nhiên, vì Thông tư 05/2019 tham chiếu đến giá bán điện của Quyết định 11/2017 của Thủ tướng Chính phủ, Thông tư này được kỳ vọng sẽ được sửa đổi cập nhật theo giá FiT mới sau tháng 6/2019.
Thuật ngữ Pháp lý	

<i>Bên mua điện và Bên bán điện</i>	• Cần làm rõ: Các nhà đầu tư và phát triển bên thứ 3 có thuộc "Bên bán điện" không? • Cần làm rõ: "Bên mua điện" có bao gồm các khách hàng mua điện mặt trời khác ngoài EVN hay các Công ty trực thuộc EVN không?
Công suất giới hạn cho điện mặt trời mái nhà	
Giới hạn 1 MWp	• Nhiều ý kiến từ khu vực tư nhân cho rằng giới hạn công suất 1 MWp sẽ hạn chế cơ hội cho các nhà đầu tư và phát triển trong việc đầu tư vào các dự án điện mặt trời mái nhà đặc biệt là tại các khu công nghiệp. Trong các khu công nghiệp, có nhiều mái lớn phù hợp cho việc lắp đặt các hệ thống điện mặt trời lớn hơn 1MWp và có đủ nhu cầu điện năng để tiếp nhận điện từ các hệ thống lớn như trên. Do vậy, việc giới hạn công suất 1MWp có thể hạn chế sự phát triển của các hệ thống điện mặt trời mái nhà tại Việt Nam • Vì thế các nhà phát triển và đầu tư điện mặt trời mái nhà đề xuất tăng giới hạn công suất cho các hệ thống điện mặt trời trên mái tới 3 MWphoặc cao hơn tới 5 MWp • Trong cả hai trường hợp, các hệ thống lớn hơn 1MWp (hoặc các giới hạn công suất lớn hơn tương ứng) vẫn nên được nhận giá FiT cho điện mặt trời mái nhà thay vì giá Fit cho các hệ thống điện mặt trời mặt đất. • Nói chung, không nên có các gánh nặng về hành chính như cấp giấy phép hoạt động hoặc các thủ tục tương tự cho các hệ thống điện mặt trời mái nhà vì điều này sẽ tăng chi phí phát triển và hạn chế phát triển thị trường. Các hệ thống điện mặt trời mái nhà là giải pháp giảm tải điện trong giờ cao điểm trong ngày và vì thế sẽ giúp cho EVN cung cấp điện cho giờ cao điểm tốt hơn trong tương lai. Vì thế, không có lý do nào để hạn chế phát triển điện mặt trời mái nhà tại Việt Nam mà ngược lại nên hỗ trợ phát triển điện mặt trời tốt nhất có thể.
Nhiều hệ thống thấp hơn hoặc bằng 1 MWp	• cần làm rõ: trong trường hợp các chủ cơ sở muốn đầu tư cho các hệ thống điện mặt trời mái nhà thấp hơn 1MWp nhưng có cả các hệ thống điện mặt trời mái nhà và điệnmặt trời mặt đất (ví dụ: công suất hệ thống điện mặt trời mái nhà là 800 kWp và công suất của hệ thống điện mặt trời mặt đất là 400 kWp) trong cùng một cơ sở, và các hệ thống này có 1 điểm đấu nối, hệ thống kết hợp này sẽ được xét là "điện mặt trời mái nhà" hay không, và hạn chế công suất 1MWp sẽ được áp dụng như thế nào? • Cần làm rõ: trong trường hợp có hai hệ thống điện mặt trời mái nhà với công suất dưới 1 MWp và có 2 điểm đấu nối riêng cùng một nhà đầu tư, giới hạn 1 MWP sẽ được áp dụng như thế nào?
Các tiêu chuẩn và thông số kỹ thuật	

Yêu cầu cho các tấm quang điện	Cần làm rõ: theo Khoản 2, Điều 8 của dự thảo, "Biểu giá điện mặt trời chỉ áp dụng cho các dự án có hiệu suất của tế bào quang điện (solar cell) lớn hơn 16% hoặc module lớn hơn 15%". Tuy nhiên, hiệu suất của các tế bào quang điện hay module giảm cùng với thời gian. Liệu Hiệu suất của các tế bào quang điện sẽ được kiểm định tại ngày lắp đặt hay phải chứng minh được hiệu suất trong suốt thời gian sử dụng?
Tiêu chuẩn và thông số kỹ thuật cho hệ thống lưu trữ	- Cần làm rõ: Các cách lưu trữ khác ngoài lưu trữ "hóa điện" (pin) có thể nhận giá mua điện trong Quyết định này? - Cần làm rõ: Hệ thống lưu trữ sẽ được điều khiển như thế nào để chuyển từ phát điện sang lưu trữ điện năng và ngược lại? - Cần làm rõ: Các tiêu chuẩn và thông số kỹ thuật cho hệ thống lưu trữ có được phát hành trong thông tư bổ sung không? - Nói chung, nếu sử dụng pin để tăng tính tích hợp lưới của điện mặt trời và các hệ thống năng lượng tái tạo khác, thì cần có các quy định cụ thể về hoạt động của các hệ thống pin, ví dụ như chính sách khuyến khích/ quy định về việc các hệ thống lưu trữ chỉ được phát điện trong các giờ ngoài giờ cao điểm (buổi tối)
Trách nhiệm của EVN	
Kiểm tra vận hành/ kỹ thuật các hệ thống khi đấu nối thông qua chuyên gia bên thứ 3	- Cần làm rõ: EVN sẽ ưu tiên mua điện từ các nguồn năng lượng tái tạo thay vì các nguồn năng lượng truyền thống không? Điều gì sẽ xảy ra nếu công suất của lưới bị giới hạn trong một số trường hợp, liệu các nguồn năng lượng tái tạo sẽ luôn được ưu tiên không? Và liệu có thứ tự ưu tiên giữa các dự án năng lượng tái tạo trong trường hợp công suất lưới bị giới hạn không? Bản chất của rủi ro hạn chế (curtailment risk) so với các cách phát điện khác trên lưới là gì? - Cần làm rõ: EVN sẽ thực hiện thanh toán ở cấp tỉnh hay cấp quận/huyện? - Cần làm rõ: Các đoàn thanh tra EVN ở cấp địa phương kiểm tra mức độ tuân thủ theo 10 chỉ số trước khi lắp đặt meter thường thiếu năng lực Ví dụ: thông thường, các đội kỹ thuật từ EVN TP HCM thường được điều đi để kiểm tra vận hành/ kỹ thuật kể cả cho các dự án nằm xa ngoài thành phố. Điều này gây chậm trễ cho các dự án. Liệu các nhà phát triển có thể thuê các bên tư nhân với đủ trang thiết bị và trình độ chuyên môn để thực hiện các kiểm tra về chất lượng thay vì EVN không?
Các mô hình kinh doanh	
Mô hình 3 và 4, hợp đồng mua bán điện trực tiếp với các đơn vị, cá nhân ngoài EVN	- Nói chung, nhiều bên liên quan thấy cần làm rõ/ giải thích thêm về các mô hình điện mặt trời mái nhà. - Cần làm rõ: trong trường hợp mô hình 3 và 4, hai mô hình này có cho phép Bên mua điện và Bên bán điện ký hợp đồng mua bán điện trực tiếp mà không cần có sự tham gia của EVN không?
Hợp đồng mua bán điện	

	• Cần làm rõ: Hợp đồng mua bán điện có thể được ban hành trước để cho các nhà phát triển/ đầu tư có thể tiếp cận các khoản vay dễ dàng hơn? • Cần làm rõ: Hợp đồng mua bán điện mới cho các hệ thống điện mặt trời mặt đất sẽ được ban hành sau khi Quyết định được thông qua? (tham khảo các ý kiến ở phía trên về các thông tư nên được ban hành sớm nhất có thể để tạo niềm tin cho các nhà đầu tư)
Các vùng FiT và các mức giá FiT	
Phương pháp luận	• Cần làm rõ: Các vùng FiT được chia như thế nào và vùng FiT IV được quyết định như thế nào?
Giá FiT cho hệ thống điện mặt trời mái nhà	• Cụ thể, đối với các vùng có giá FiT thấp như vùng III và IV, các nhà phát triển điện mặt trời mái nhà nhận định mô hình cho các nhà đầu tư bên thứ 3 là cần thiết (Hợp đồng mua bán điện tại chỗ, ESCO, v..v). Giá FiT giảm so với giá FiT giai đoạn 1 có thể gặp khó khăn. Các dự án tự tiêu thụ điện sẽ ít phụ thuộc vào giá FiT cho điện thừa vì các hệ thống này được lắp đặt để chủ yếu để giảm thiểu giá điện.
Giá mua điện cho Điện mặt trời nổi	• Giá mua điện cho các dự án điện mặt trời nổi cao hơn 3-5% so với các hệ thống điện mặt trời mặt đất để trang trải cho các chi phí thiết bị bổ sung.
Các ý kiến khác	
	• Vì sao Quyết định không đề cập đến các cơ chế khuyến khích phát triển điện mặt trời khác như các khuyến khích về thuế? Các khuyến khích về thuế sẽ hữu ích trong việc kích thích đầu tư ở một số phân khúc thị trường nhất định.

Liên hệ

Ban thư ký VEPG

Email: secretariat@vepg.com.vn

Điện thoại: +84 (0) 93 60 66 221